

LKC 08.167

ADVIES IN DE ZAAK VAN:

De heer A te F, vader van B, leerling van de school E te F (hierna: klager),
-tegen-

1. mevrouw C, leerkracht van B op E te F;
2. mevrouw D, directeur E te F
(tezamen: verweersters).

De klacht

Bij klaagschrift van 24 november 2008 heeft klager op grond van de klachtenregeling van de betrokken school bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) een klacht jegens verweersters ingediend met de volgende inhoud:

De heer A klaagt erover dat de school geen adequate maatregelen treft om het veelvuldige pestgedrag tegen B te doen stoppen. Veelal wordt de schuld eenzijdig bij B gelegd wanneer hij op dit pestgedrag reageert, terwijl de eigenlijke pesters vrijuit gaan. Een en ander zoals geïllustreerd in het klaagschrift.

De heer A klaagt er voorts over dat de school ten onrechte maatregelen zoals geformuleerd in de brief van 24 november 2008 jegens B heeft genomen, waardoor hij wordt achtergesteld en belemmerd om goed onderwijs te volgen.

Het schorsingsbesluit van 24 november 2008 maakt geen deel uit van de klacht.

Verweersters hebben de klacht weersproken.

Overwegingen van de Commissie

Klager klaagt erover dat de school geen adequate maatregelen treft om het veelvuldige pestgedrag tegen B te doen stoppen.

De Commissie is van oordeel dat de door de school genomen maatregelen moeten worden beschouwd in het geheel van de situatie van B en het gegeven dat de school zich vanaf december 2007 ook tegenover de ouders handelingsverlegen heeft verklaard.

Verweersters hebben aangevoerd dat gelet op de zorgwekkende sociaal-emotionele ontwikkeling van B in 2003 een Cluster4 indicatie is geadviseerd. De ouders wilden hier niet aan meewerken. B is toen in 2004 met een tijdelijke beschikking, die naderhand één keer is verlengd, op de school gekomen. Er waren op dat moment twijfels of een sbo-school wel de geschikte school voor B was. Op 6 december 2007 is –zoals reeds hiervoor werd vermeld– met de ouders van B besproken dat de school handelingsverlegen is geworden, waarna in juni 2008 in overleg met de ouders is besloten dat de aanvraag van een Cluster 4 indicatie in gang zou worden gezet. Een en ander is niet weersproken door klager.

Het is de Commissie gebleken dat de situatie rondom B na de zomervakantie 2008 is verslechterd en uiteindelijk aanleiding is geweest voor de maatregelen zoals geformuleerd in de brief van 4 november 2008.

De Commissie stelt vast dat verweersters in hun schriftelijk verweer met een beroep op het pestprotocol van de school hebben weersproken dat er geen adequate maatregelen zijn genomen. Dit protocol wordt regelmatig besproken in de klas en B is er mee bekend. Ter zitting is het de Commissie gebleken dat de school in feite van mening is dat er over het algemeen niet zozeer sprake is van pestgedrag in de strikte betekenis van het woord, maar van gedragingen en situaties die B, gelet op zijn persoonlijkheidsontwikkeling, ervaart als pesten. Mede hierdoor wordt het normaal functioneren van B belemmerd.

De Commissie stelt vast dat de school eind oktober 2008 maatregelen heeft genomen omdat zij constateerde dat de situatie rond B op school onhoudbaar werd. Deze maatregelen zijn op

Onderwijsgeschillen

30 oktober 2008 met onder meer de moeder van B besproken en bevestigd in de brief van 4 november 2008 aan de ouders van B.

De Commissie stelt vast dat deze maatregelen door de school zijn genomen met het oogmerk te voorkomen dat er situaties zouden kunnen ontstaan waarin B de beleving zou hebben dat hij werd gepest. Het aantal confrontatiemomenten in de klas en op school werd tot een minimum beperkt. Verweersters hebben voldoende aannemelijk gemaakt dat voor de school de grenzen van de mogelijkheden om B adequate zorg te bieden waren bereikt. Daarbij neemt de Commissie in aanmerking dat reeds bij de toelating van B twijfels waren of een sbo-school wel de geschikte school voor B was. Het alternatief voor de maatregelen was verwijdering en dat zou, zolang B niet was toegelaten tot een Cluster4 school, er toe leiden dat B thuis zat. De school was terecht van mening dat die situatie voorkomen moest worden. Klager heeft ter zitting erkend dat de door hem als pesten aangeduide gedragingen na het ingaan van de maatregelen sterk zijn afgenomen. De Commissie stelt vast dat de door Michael Otten aangevoerde voorbeelden voornamelijk betrekking hebben op situaties op het schoolplein van voor november 2008.

Klager klaagt er voorts over dat de schuld eenzijdig bij B wordt gelegd en dat de pesters vrijuit gaan. Vanuit de ter zitting weergegeven visie van verweersters dat er in feite in school veelal geen echt pestgedrag is ten opzichte van B, kan de Commissie begrijpen dat er veelal tegen de medeleerlingen niet zo werd opgetreden, als de ouders van B nodig achtten. De Commissie is echter op basis van de stukken en de verklaring van Michael Otten van oordeel dat voldoende aannemelijk is geworden dat zich op of rond het schoolplein wel situaties hebben voorgedaan waarbij sprake was van pestgedrag, zoals het staan in een kring rondom B. De Commissie heeft met name uit hetgeen door verweersters ter zitting is aangevoerd afgeleid dat de school zich vooral heeft gefocust op de wijze waarop door B het gedrag van medeleerlingen werd ervaren en zich daarbij onvoldoende heeft afgevraagd of er zich ook niet situaties voordeden waarbij B werd gepest. De Commissie acht het daarom voor die situaties begrijpelijk dat, mede in het licht van het feit dat de maatregelen eenzijdig op B zijn gericht geweest, klager deze maatregelen als niet adequaat heeft ervaren. In het feit dat de school heeft besloten dat B vijf minuten voor het einde van de schooltijd de school verlaat, ziet de Commissie een bevestiging dat ook de school beseftte dat er sprake was van een minder veilige situatie voor B bij het uitgaan van de school en na schooltijd.

Voor zover de school zou hebben gezegd dat zij niet verantwoordelijk is voor hetgeen zich voor en na schooltijd voordoet, overweegt de Commissie dat het niet wettelijk is vastgelegd dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor de leerlingen gedurende een bepaalde tijd voor aanvang en na afloop van de officiële schooluren. Algemeen wordt echter aangenomen dat de redelijkheid met zich meebrengt dat de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag voor adequaat toezicht op de leerlingen op school en op het schoolplein wordt verlengd met een kwartier voor en na de officiële schooltijden.

In een eerder advies heeft de Commissie reeds uitgesproken dat het uiteraard wenselijk is dat een school kennis heeft van incidenten tussen leerlingen die zich buiten school(tijd) hebben voorgedaan. Een school kan daar echter geen formele verantwoordelijkheid voor dragen. De school kan de incidenten wel betrekken bij het bespreken en bestrijden van mogelijk pestgedrag, maar kan leerlingen geen straf opleggen voor zaken die zich buiten de verantwoordelijkheid van de school hebben afgespeeld.

Gelet op het voorgaande acht de Commissie dit klachtonderdeel gegrond in zoverre dat de school geen adequate maatregelen heeft genomen tegen het (pest)gedrag van leerlingen op of rond het schoolplein jegens B.

Voorts klaagt klager erover dat de school ten onrechte maatregelen heeft genomen waardoor B wordt achtergesteld en belemmerd in het volgen van goed onderwijs.

Op grond van de vorenstaande overwegingen kan niet worden vastgesteld dat er sprake is van onterechte maatregelen.

Verweersters hebben voldoende aannemelijk gemaakt dat B alle leerstof krijgt aangeboden die hij geacht wordt te krijgen. In die zin is er geen sprake van achterstelling of belemmering. De school heeft gelet op de ontstane situatie geprobeerd een zo goed mogelijk klimaat voor B te scheppen waarin hij zich veilig voelt. Verweersters hebben daarbij erkend dat het pedagogisch en sociaal klimaat voor B verre van optimaal is. De maatregelen hebben er immers toe geleid dat B in de klas en op school in een meer geïsoleerde positie terecht is

Onderwijsgeschillen

gekomen. Hij doet niet meer mee aan de gymnastiek, zit in de klas regelmatig afgeschermd van de overige leerlingen, gaat onder begeleiding van het ene lokaal naar het andere, blijft in de pauzes binnen en gaat vijf minuten eerder naar huis. Daarbij is er wel sprake van belemmering in het normaal functioneren, maar gelet op de ontstane situatie was dit naar het oordeel van de Commissie onvermijdelijk. De Commissie neemt daarbij in aanmerking dat er sprake was van een tijdelijke situatie in afwachting van de overplaatsing naar een andere school.

De Commissie acht dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Oordeel van de Commissie

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat:

- het klachtonderdeel dat de school geen adequate maatregelen heeft getroffen om het veelvuldig pestgedrag tegen klagers zoon B te stoppen gegrond is voorzover het betreft eventuele maatregelen tegen het (pest)gedrag van leerlingen op of rond het schoolplein jegens B;
- het klachtonderdeel dat de school ten onrechte maatregelen jegens B heeft genomen, waardoor hij wordt achtergesteld en belemmerd om goed onderwijs te volgen, ongegrond is.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie zijn uit de stukken en het verhandelde ter zitting geen redenen gebleken om aanbevelingen te doen.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 13 februari 2009 door mr. J.S. Duttenhofer, voorzitter, W. Dulfer-Visser en R. Limper, leden, in aanwezigheid van mr. R.T. Steinvooort-de Groot, secretaris.